

## REDACȚIA

Deák Ferencz-u. Nr. 20.

## ABONAMENTUL

pentru Acuto-Ungaria:  
 an ... 20 cor.  
 an ... 10 cor.  
 an ... 5 cor.  
 an ... 2 cor.  
 de Duminică pe an 4 cor.  
 România și străinătate pe an  
 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

# TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA  
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

## INSERTIUNILE:

de un ar garmoad: prima dată 14  
 bani; a doua oară 12 bani; a treia  
 oară 8 b. de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și inserțiile  
 se plătesc în avans în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate

Scrieri nerascote nu se primesc

## Seminariile.

Un membru al corpului didactic român din Transilvania ne trimite o scrisoare mai mult în chestiuni culturale, insistând în special asupra situației seminariilor ortodoxe. Având în vedere că în scrisoarea asta o seamă de probleme importante, reproducem o mare parte din ea, supunând discuției opinii de felul următor ce urmează:

Oricât s'ar zice, noi înaintăm în toate direcțiile politice, nici certurile noastre culturale nu ne-au ținut în loc. Sgomotele se fac pe de asupra capetelor noastre, ne înfruntăm uneori, dar nu ne opresc a ne gândi de una dintre cele mai sacre dăburi: educația generațiilor.

Ceea-ce mă supără pentru moment este lipsa atenției de care se bucură problema educației în presa română. A vorbi numai de proiectul lui Berzeviczy și a protesta cu o indignare în contra lui nu înseamnă o lucrare pozitivă. Avem și alte probleme care ne apasă, chestii de organizație culturală, situația profesorilor, greșeli în conducerea treburilor școlastice, neglijențe în susținerea lor. Toate astea pot fi îndreptări. Poate chiar manualele didactice ar merita o atenție severă, ținând seama de progresele culturale ale Românilor de pretutindeni.

Pentru-că politica noastră culturală nu poate să culmineze numai în lupta de apărare contra atacurilor din partea statului! A

menține numai ce avem e puțin, ori cât de anormală ar fi situația noastră politică. Noi mai trebuie să și adăugem câte ceva la edificiul moștenit.

Dacă deci Berzeviczy vine să ne răpească și ce avem, noi să-i răspundem, că nu numai nu vom da nimic, dar avem dreptul să cerem ca să ni-se mai dea *nouă*, să fim împărtașiți din partea statului cu același beneficiu ca și școlile naționalității maghiare.

Se vorbește că actualul ministru de culte ar fi mai ales dușmanul seminariilor române. Ar fi aruncat un ochi asupra institutelor noastre pedagogice.

Cred că n'are să ne poată face nici un rău. Seminariile sunt cetățile bisericilor. E un drept istoric asta, căci de când ținem minte biserica ș-a creat și dascăli și preoți. N'are să poată dl Berzeviczy să se atingă de o chestie atât de gingașă, încât să ridice în picioare întreaga românie.

Cu totul altceva ar trebui să ne preocupe. Să căutăm adecă să ne întărim noi înși-ne seminariile, să introducem câteva reforme necesare și să ridicăm nivelul lor cultural, căci sunt până acum școlile noastre superioare, singurele în care să face cultura națională a conducătorilor poporului.

Nu pot zice că n'am făcut progres și în asta privință. Preotul de astăzi nu se poate asemăna cu cel cu o învățătură de șase săptămâni din vremea episcopului Moga. Învățătorul earăși nu mai este diacul care făcea slujba de-o iarnă pentru câte-va miete de grâu. Avem însă totuși o majoritate de

preoți și învățători cu o cultură sub-mijocie, oameni tineri cari îți fac o impresie dureroasă, văzându-le puțină pregătire.

Să discute alții unde zace cauza în amărăciunile sale. Profesorii seminariilor să ia condeiul și să între în campanie culturală, ca odinioară în timpul vechii «Tribune» de sub conducerea lui Slavici. Eu constat aici numai faptul, care se remarcă și mai ușor dacă punem preoții și învățătorii nostri alături de cei eșiți din seminariile Sașilor și ale Ungurilor. Aceștia ne sunt absolut superiori și nu înțeleg de ce trebuie să fie astfel, de ce n'am putea să ne organizăm și noi școlile noastre așa fel ca să ajungem cel puțin la aceleași rezultate ca alte naționalități.

Causa superiorității ne-românilor o găsim în primul rând în calificația lor mai înaltă. Și aici voiam să ajung. De ce consistoarele noastre sinodale și Congresele nu se îngrijesc de o mai bună calificare a preoților și învățătorilor?

Astăzi când salariile sunt destul de convenabile, ca și statul s'a văzut moralicește a veni în ajutor preoțimii, bate mai tare la ochi starea înapoiată a unui preot și e fatal să ne gândim a-i da o pregătire mai bună. Preotii din parohii mai de frunte ar trebui să aibă cu toții o cultură academică.

Aici un singur remediu e posibil. Să urcăm încă o spiță și să realizăm dorința, exprimată și de alții înaintea noastră: *înființarea unei facultăți de teologie.*

## BRĂȚARA.

## I.

Palidă de spaimă, se refugiase într'un colț al sălii, ridicând mâinile spre apărare și îngânând:  
 — Nu, nu..., Lasă-mă!

El se opri cu brațele întinse, șovăind... Albă și tremurând în capotul-i larg, ca o papă prinsă, avea totuși atâta putere asupra lui.

O, nu. Pentru nimic în lume n'ar fi vrut să se rănească, să o facă să sufere!... Ochii ei mari și negri, peste măsură frumoși, ripostau porunci și neîndurații la slăcâra aprinsă din privirea lui, și pătimașă... Zdrobit, el căzu pe un genunchi, cu fața între mâni.

Scăpată! Și de astă dată, scăpată!... Felicia răsufli ușurată. Apoi trecu lin pe lângă spatele seauului, uitându-se încă odată, spre omul ce-și frânge suflarea acolo, ghemuit, laș și ridicol.

Înceu ușa în urma ei. În câteva mișcări își răsuci bogatul păr negru și creș și-l băștă în creștet cu un ac mare de baga apoi se întoarse și se vîri toată între cearșafurile albe până-ză.

Ce bine era aici! În siguranță. Curată, neîntinată. Da. Așa, așa vrea să rămână. Numai așa putea trăi, astfel, nu! Nu, nu, Doamne, nu!

Șar putea ca el să forțeze ușa, să vină cu înfruntarea aceluia cuvânt, pe care până acum îl șop-

tise numai blând și rugător ca un cerșitor: ești a mea.

Nevasta lui... Soția lui... Dar nu se înțeleseseră destul de lămurit? El îi jurase iubire curată și sfântă, cum este aceea a ingerilor din cieriuri. Ea se înduplecase să-l sufere alături. De ce mintise? De ce voia să o atragă acum într'o cursă oribilă, unde, căzută odată, n'ar mai fi scăpare nici pentru corpul, nici pentru sufletul ei? Pierdută ar fi pentru totdeauna, mângită, istovită de căință și-ar țiri zilele, schiloadă și nenorocită: moartea ar alege-o mai bine!

Mai bine un foc viu să-i ardă trupul acesta, decât să-l dea pradă scârbosului păcat...

Se dezvăli și se privi o clipă înfiorată... Brațele fragede, sinurile pietroase și mici și tot trupul alb și gingaș îl pipăi bănuitor, cu teamă: nu cumva se poate atinge curățenia lui prin gând, prin o suflare? Sări din pat, grămădi mese, scaune înaintea ușii, potrive colțurile transparentelor dela ferestre, și apoi se strînse iarăși în plapomă, cu respirația înneată, cu pleoapele trâmurațoare, care se închideau și se deschideau iarăși peste ochii mari, scânteiați de o singură dorință: scăparea. Îi venia să fugă, chiar acum, în puterea nopții, și nu acasă la părinți, unde mai avea 7 frați și o soră, și de undo toți au gonit-o, ci mult mai departe... Între zidurile acele groase și vechi, împrejmuite cu copaci bătrâni. Acolo era liniștea și pacea sfântă și amor curat. Acolo, supticoana Maicii Domnului... Brațele fragede se întind într'acolo... Desculță în cămașă, fugi Felicia la stărița cea bună, și în genunchi se roagă să o primească, să o ascundă, și, sbuciumată, plânge,

cu lacrimi mari înăbușite în perina cea nouă, împodobită cu dantele și mătăsuri.

## II.

E liniște. Nu se aude nici un zgomot. Tirziu de tot, se ridică bărbatul din toropala tristă unde îl lăsase desprețul ei.

Își trecu încet mâna peste frunte, voind parcă să alunge gândurile rebele. Apoi trecu încet la masa lui de scris. Munca!

Ce bun tocilător de putere! Ce neprețuit depozitar de zbucium și chin arzător!

Aideți, vărsați-vă aci, suspine dezlănțuite! Aruncați-vă aci, năzdrăvane brațe, care n'ați fost în stare să cuceriți un sân de plăpândă fecioară!... Voi, degete crispate, care nu veți mai putea atinge o floare, scumpa și dulcea fericire, din care Doamne, orice muritor își cere parte, stringeți cu sete arzătoare condeiul, purtați-l cu triumf, în nemiluita-pară a focului pustiitor de noroc!... Gânduri pătimașe, care n'ați putut găsi hrana potolitoare a sufletului, aprindeți-vă în luptă pentru traiu, născociți nouă senzații, nouă izvoare de mângâieri, nouă pedestalură pentru puterea aceea năprasnică care bubuie și urlă în sufletul omenesc ca apa riului umflat când stavile mari și neînvinate se ridică și-l opresc de a se vărsa!... Cap, care te-ai zbatut o noapte întreagă pe pragul unei femei străine, umilit și rușinat cap, ridică-te! Auzi risul oamenilor? Ascunde-te bine, inimă păcălită, și acopere cu nepăsare durerea ta turbată! Fii senin și zimbește mulțumit prietenilor cari vin să te ferească, că ai adus în casa

În congres a fost vorba de asta. De nu ne înșelăm chiar părintele Mangra a solicitat-o. Chestia de altfel e și mai vechie, căci încă la 1848, pe Câmpul Libertății, Românii au cerut „înființarea unei universități naționale românești și dotarea acesteia din partea statului în proporție cu populațiunea contribuabilă“.

Acest vechiu postulat trebuie scos de sub cenușa uitării și prezentat d-lui Berzeviczy ca răspuns la acțiunea d-sale.

## DIN DETA.

— Ședința dela 17 Octob. —

Ședința de Luni a camerei a fost liniștită, par'că își întinse moartea aripile-l lugubre asupra întregului parlament. Partea cea mai mare a părinților patriei deja Sâmbătă seara a plecat din capitală petrecând ziua următoare care-și pela moșia sa, care pe alt-unde, prin cercurile electorale. Par'că caută să scape de afurisitele ședințe ale camerei, atât sunt de plicticoase și de neplăcute. Nainte de deschiderea ședinței se vorbește prin culoar multe asupra situațiunii politice. Între altele celebrul *Vészi* a făcut senzaționala descoperire (*Vészi* numai senzațional știe vorbi), că decedatul *Szilágyi Dezső* încă a pledat în vorbirea sa dela Presburg (atunci adicătelea, când părăsi tabara lui Bánffy și se făcu și el disident) pentru revisuirea regulamentului de casă. — Da, da — răspunse la asta Polonyi, numai cât el a înțeles zădărnicele obstrucției tehnice. La 10 și  $\frac{3}{4}$  au fost invitați deputații să intre în sala dezbaterilor.

Președintele Perczel și-a adus aminte de decedatul rege al Saxoniei, apoi a acordat cuvântul poporalului *Szüllő Géza*, care a ținut o vorbire contra provizoriului italian. După aceste Argus, adică *Kubik Béla* improviză o discuție asupra regulamentului, la care a luat parte *Polonyi* și *Szóts*. Potolindu-se cearta asta, începî Polonyi să vorbească la proiectul dela ordinea zilei, vorbind până li s'a urit la toți de vestitul Distanz-

redner. La finea vorbirii după ce declarase pe toate lumea de trădătoare și călcătoare de legi, a înșinuat lupta până la extrem în privirea guvernului Tisza.

## DIN ROMANIA.

Discursul rostit de M. S. Regele la expoziția agrară. Iată textual, din Monitorul Oficial, discursul rostit de M. S. Regele cu ocaziunea vizitei ce a făcut Duminecă 26 c., ca răspuns la discursul dlui St. Greceanu, președintele societății agrare:

„Am ascultat cu deosebită atențiune darea de seamă a expoziției ce 'mi supuneți și mulțumesc călduros cu care Mă salutați în numele societății agrare.

„Cu viu interes am urmat pregătirile acestei expoziții, datorită inițiativei voastre. Însemnate au fost greutățile cari ați întâmpinat dela început și cari s'au înmulțit încă din cauza unei recolte slabe; însă silințele voastre sunt astăzi răsplătite prin o frumoasă izbândă.

„Voi privi cu atâta mai mare plăcere această expoziție, că ea reprezintă adevăratele bogății ale țării, și este, prin urmare, o întreprindere națională care merită să fie laudată. Doresc din suflet, ca dinsa să fie de un folos real pentru toți acei cari au expus și un nou îndemn pentru o muncă rațională și pentru dezvoltarea noastră economică, chemată a asigura viitorul și propășirea Statului Român.

„Numai prin muncă statornică, prin o economie pricepută și prevedere ageră, agricultorii noștri vor putea lupta în contra greutăților la cari ei sunt expuși, mai ales în anii de lipsă.

„Să dea Dumnezeu ca anul viitor să fie mănos și holdele noastre binecuvântate“.

Vizita Suveranilor la Iași. Bătrâna capitală a Moldovei și-a îmbrăcat hainele de sărbătoare și cu inima plină de bucurie primește vizita Suveranului Țării și a Familiei Regale, pe care timp de 17 ani nu i-a văzut.

Iașul este în sărbătoare.

Bătrâni, tineri, femei și copii, jubilează; fiecare este dornic să vadă cu un moment mai de vreme pe Suveran și pe Augusta sa Familie.

În dorința aceasta, fiecare se îmbulzește înspre gară.

Aglomerarea pe strade e colosală, Trenurile aduc sute de persoane noi, cari nemaî găsiind locuri prin oțeluri, plătesc sume mari pentru a fi găzduite în casele particulare.

Circulația vehiculelor a fost oprită cu desăvârșire după amiază.

Er! la ora 9 dimineața au fost transportate cu o solemnitate impozantă racla cu moștele Sfintei Paraschiva, dela Mitropolie la biserica Trei-Erarhi.

După rugăciunile obicnuite, procesiunea a pornit dela Mitropolie în ordinea următoare: corul Mitropoliei, corul seminarului, Mitropolitul Moldovei, episcopii Hușilor, Romanului, Buzăului, opt preoți, racla sfintei dusă pe brațe de opt preoți și apoi restul clerului ieșan și meroși credincioși.

La biserica Trei-Erarhi s'a făcut o nouă slujbă religioasă.

La orele 12 s'a dat la hotelul Binder dejunul oferit de primul-ministru Sturdza, la care au luat parte 18 fruntași liberali și ministru englez Muray.

După amiază animația era în oraș atât de mare, în cât cu foarte mare greutate se mergea pe străzile.

Pe astăzi sunt înșirați școlarii sub conducerea profesorilor lor.

În față garei este înșirată armata.

La gară. Gara este frumos pavoazăată cu lile de așteptare de cl. I și II au fost transformatate în săli de recepție.

Pe peron este o afuență enormă dar ordinea este menținută în mod exemplar.

Fruntașii partidelor politice așteaptă pe peron sosirea Suveranilor.

La ora 4'05 minute d. a., un bubuit de tunuri anunță sosirea trenului regal. Un formidabil ură izbucnește din pietul tuturor. Trenul intră în gară. Garda dă onorurile militare. Muzica intonează imnul regal, ale cărui accente se amestecă cu uralele mulțimei.

Suveranii descind din vagon; de asemenea și prinții moștenitori.

Primarul prezintă Suveranului obicnuite pâine și sare, după care M. Sa împreună cu principii moștenitori, tre în revistă compania de onoare.

După ce se fac prezentările obicnuite la ora 4.25 m., se formează cortegiul regal în ordinea următoare, spre a se duce la Mitropolie:

- 1) Trăsura cu dl Săndulescu, prefect de poliție;
- 2) Două escadroane de jandarmi călători;
- 3) Trăsura cu d-nii generali Wartha și șeful casei militare a Regelui și colonelul Mirovici, vrocordat, aghiotantul regal.
- 4) Trăsura cu perechea regală, escortată de 2 generali;

la tot ce ai putut găsi în lume frumos și rar: curățenia și ingeroasca virtute de femeie.

Condeii aleargă cu neprihănită grabă... O replică bine prinsă, apărarea unui năpăstuit apoi plângerea unor orfanii despoiați de moștenire, cari n'au acum altă ocrotire decât condeii lui.

În măsură ce argumentele sporesc și se deslușesc limpede și curgător din învălmășala gândurilor aprinse, o rază luminoasă străbate în sufletul deznădăjduit: mângăierea muncii mulțămirea bună a omului care își face datorita.

III.

Soarele răsări strălucitor și încălzi geamurile mari, și puterea lui străbătu până dincolo de pleoapele închise.

Felicia ridică ochii și își șterse fruntea asudată. Ce adânc dormise! În patul ei de fecioară, în siguranța vechnică a zidurilor înalte, împrejmuită cu verdeață... Își roti ochii împrejur... A, nu! Nu mai era acolo. Nu era încă acolo. Liniștea și pacea fuseseră numai în vis... Era încă acolo. Liniștea și pacea fuseseră numai în vis... Era încă tot aici în casă străină, încunjurată de larmă și primejdii.

Pe supt ferestrele ei treceau tramvaie și trăsuri uruitoare, care zguduiau casa din temelie. Și strigătele precupeților, stridente sau răgușite, înăbușiau atmosfera limpede a dimineții și tăiau în sufletul ei.

Așează mobila din casă și ascultă la ușă... Groaza de aseară i-se ivi iarăși ca o hidră ascunsă în adâncul unei ape cu suprafața limpede și liniștită.

O voce tină și armonioasă chemă de două ori:

— Cuconiță!... Cuconiță!...

Descuie ușa. Anica, rumenă și veselă, îi aducea vești bune.

— Desdedimineață a venit croitoreasa cu bluza cea nouă. O minune de frumseță! Apoi a venit servitoarea d-nei Frunzescu cu scrisoarea asta, și așteaptă răspuns.

Felicia rupse plicul. Cuvintele „bătaia de flori“ o izbîră ca reflexul soarelui de afară, în vreme ce Anica vorbea înainte:

— Zice, să vă duceți negreșit, că are să fie tare frumos... Acu îmbracă trăsura cu flori... Am adus rochia de mătăasă, cu bluza cea nouă... Cânta muzica, și toată lumea se duce.

Felicia prinse bluza și o privi distrată. Cine o tot silia să-și facă rochia peste rochia, când toate îi erau indiferente, aproape urite? Prietenele, croitoresele. Și el le plătia cu o plăcere vădită.

Singura plăcere ce-i putea pricinui.

Un zimbet de mîlă îi crispa obrazul, o clipă. Apoi porunci Aniciei să-i aducă cafeaua. Îi era silă să-l vadă.

Se îmbracă repede aruncând priviri piezișe în oglindă, de unde chipul ei răsăria alb, gingaș și atât de obosit... Chipul ei, merit să fie acoperit cu vălul maicelor, mult mai frumos decât toate aceste podoabe lucitoare și grele...

Fără voie puse mîna pe o cutioară de catifea ce ascundea un giuvaer prețios. O brățară cu ceasornic și cu pietre scumpe și rare. O avere întreagă, aruncată aici, neatinsă și nefolosită...

Pentru-ce? Crezut-a el oare că o să-l facă plăcere ei scula asta strălucitoare?

Plăcerea ochilor, plăcerea sufletului... astru ce strălucește sus pe cer, sau diamantele acestea, pe care le învîrtește între degetele subțiri și slabe, — tot una e? Cei-ce se bucură de stele n'au nevoie de diamante și cei-ce se bucură de stele nu se mai pot bucura de stele. Tot una e?...

Ce minune a naturii sunt și aceste mici pietre scanteietoare scoase la iveală din întunecata adâncului nepătruns?... Și care e menirea lor... Menirea lor... Atât de greu e de înțeles!

Anica aleargă să spuie că trăsura doamnei Frunzescu e jos la poartă, împodobită cu albastre, albastre toate, par'că e malul de jos lângă valea Zimbrului...

IV.

Târziu se ridică bărbatul dela masa lui scris.

Afară felinarele erau aprinse și lumina strălucitoare se arde în plimbare: figuri palide și tineri și vîrstnici, femei și copile, de o parte și de alta a străzii, vestede în bătaia luminii de gaz și învălmășite istovitoare a mulțimii.

Felicia nu se întorsese încă.

Porunci servitorului să-i facă și lui lumina. Apoi prinse a se plimba, cu mâinile la spatul și în largul odăilor. El, stăpânul și scumpul umilit. Intră în camera de culcare și se gândi la cele două pături, puse unul lângă altul, trei și patru despărțite în două camere deosebite. Făcu o nouă aranjări. Odaia lui, dincolo de scara, o cameră mică, întunecoasă. Dar la ea mai trebuie soare și lumină?... Ziua stă în birou...

- 5) Trăsura cu perechea princiară;
- 6) Trăsura cu d-nele Bengescu și Grecianu, dame de onoare;
- 7) Trăsura cu prințul Urusoff, delegatul S. Țarului;
- 8) Trăsura cu dl general Wanka, delegat Majestății Sale Impăratului Francisc Iosif;
- 9) Trăsura cu d-nii Astor și comandor Matovsky;
- 10) D-nii Greceanu, Moerling;
- 11) D-nii Steriadi, directorul reșed. regale Dall'Orso, secretarul M. S. Reginei;
- 12) Trăsura cu d-nii primar și prefect de județ;

13) Trăsurile cu d-nii generali, ofițeri superiori, consuli, etc.;

14) Trăsurile cu celelalte autorități.  
A descrie entuziasmul publicului ieșan este aproape imposibil. Nu mai era entuziasm, era adevărat delir. Bătrânii plângeau; școlarii erau gata-gata să alege după trăsura, în care stătea micul principe Carol, și a trebuit o mare tăcere profesorilor pentru a-i ține la locurile lor.

Cortegiul regal ajungând la mitropolie, P. S. Sa Mitropolitul Parthenie a oficiat serviciul divin, după care ilustrii oaspeți au fost duși la palatul comandamentului, unde au surs la ora 5.30 m.

În tot parcursul drumului Suveranul și Principii moștenitori au fost întâmpinați cu un entuziasm cald și comunicativ, care în unele momente își atingea culmea.

La comandament, după ce s'au făcut noi prezentări, Suveranul și Principii moștenitori au retras în apartamentele lor.

La ora 7 și jum. seara a avut loc la palatul comandamentului masa regală cu 25 tacâmuri. Au luat parte miniștrii și trimișii străini, primarul orașului, prefectul de județ și poliție, șefii organizațiilor Suveranului și Prințul Moștenitor. Au luat parte, asemenea, ca invitați, frunzișii conservatori din localitate, Bădărău și Greceanu.

S'a ridicat un toast de către M. S. Regele, la care a răspuns dl primar Penescu.

Mâine se va serba la Iași în mod strălucitor aniversarea nașterii prințului Carol care împlinește 11 ani.

La Comandamentul unde sunt găzduiți Suveranul, D-nii Primar Penescu mi-a afirmat, Prințesele Carol care este înscris în cadrele Școlii Militare din localitate va defila în fruntea companiei elevilor înaintea Regelui în ziua următoare și va avea loc inspecția M. Sale în acel loc, probabil luni dimineața. Mâine 2 Oct., va avea loc târnosirea bisericii Sf. Neculae.

La ziua va sta acolo, și va lucra. Muncă fără oprire. Brațele lui pentru asta sunt făcute.

Nu i-a fost dat să-și găsească un suflet, — să-și găsească lucrurile neînșulețite.

Un covor frumos, sculptura unui scaun, tablou, un ceasornic, perdelele dela fereastră, și aceste farmecul lor asupra noastră? Nu văd ele viețile noastre prin gând și amintiri? Nu vedem omul în ele? Omul cu sunetul simfonic și îndurerat. Omul muncitor, care și-a cheltuit viața alcătuind aceste lucruri pentru desfătarea sufletului și a trupului nostru.

Hotărî să-și găsească o nouă mângâiere, așezându-se în casa lui, după putere, tot ce va găsi în lume frumos și scump. Dar de odată se opri și se gândi la bată mai tare.

Felicia se întorcea, însoțită de d-na Frunzeu, o vechie prietenă dela călugărițe, — regăsită în capitală. Se auzia vorba și risul și sărutările lor, cum se despărțeau jos la scară. Și el se gândi izbit ca de o minune, pașii ei ușori elastici, și apoi pierirea vrăjită a întregii sale ființe.

Se apropie de el, nu palidă și rece ca altădată, ci caldă, roșie, zâmbitoare.

— Am petrecut bine, ca nici odată... A fost prințul și prințesa. Atâtea flori!... Atâtea flori!...

Și amețită, uitându-se de sine, începu să-și despartă albastrele dela piept, din păr, din jurul gâtului.

— Nebuna de Zizi mi-le-a pus.

Cu o privire blândă parcă-i cerea iertare.

El o privea din prag, aiurit, neîndrăznind să zică un cuvânt.

## Războiul ruso-japonez.

### Rușii în retragere.

*Londra 17 Oct.* Ultima bătălie a fost în toată privința favorabilă Japonezilor. Armata rusă este acum strimtorată la riul Hun. **Rușii au îndurat perdele colosale. Conform unor evaluări, pierderile lor se ridică la 100.000.** Membrii crucii roșii au mai găsit pe câmpul de luptă 9000 morți ruși, afară de cei înmormântați de generalul Oku.

*Londra 17 Oct.* Din Tokio se vestește: Armata rusă s'a retras în partea ostică a liniei ferate. *Primele trei regimente rusești, comandate de generalisimul Kuropatkin, au fost atacate de către Japonezi.* Lupta aceasta a ținut și azi, și în Tokio i-se atribue mare importanță.

*Petersburg, 17 Octombrie.* Generalul comandant Kuropatkin a trimis un raport telegrafic, Țarului, în care laudă cu multă recunoștință vitejia și cavalerismul Japonezilor, relevând îndeosebi, că aceștia observă întru toate legile de războiu.

*Mukden 17 Oct.* Pe întreg câmpul de bătălie urnează lupta. De pe colina, pe care se află statul major rus, seara la 14 Octombrie se putea vedea un spectacol groaznic. Soldații oboșiți răniți se retrăgeau grăbind în locul lor alții. În urma bombardamentului multe case din Mukden se află în flăcări. Spaima era mărită și de un puternic vifor. În cer tuna și fulgera teribil. Prin atacul dela 14 Oct. Japonezii au luat două poziții și au nimicit trei regimente până la ultimul om.

*Londra, 17 Oct.* Japonezii au împins pe Ruși spre riul Hun. **Armata rusă a suferit pierderi grozave. Până Vineri au căzut 60.000 de Ruși. După alte verziuni pierderile totale ale Rușilor fac 100.000 soldați morți, captivi și dispăruți.**

### Ofensiva Rusiei.

„Die Zeit“ scrie: În același timp în care *Novoie Vremia* dădea cetitorilor săi știri „sigure“ despre forțele Japoniei, apărea ordinul de armată al generalului Kuropatkin. Dacă prima pu-

Dar de odată ea se întoarse brusc, cu spaimă. Se pipăi peste brațe, se uita jos în jurul ei, își scutura rochia, florile, pe măsută, pe pat, îngâlbénind ea moartă.

— Ce-i, dragă?

Un țipet năbușit ieși din pieptul ei;

— Brătara!

Cu o fulgerare de bucurie, el sări să o susține.

— Ai luat-o? Ai pus-o pe brațul tău?...

Ea îngâna:

— Da... da... singură nu știu, cum?...

Am avut-o aci, aci...

Și privirea-i împainjinită căuta la brațul gol, la cutia de catifea goală, și în jurul ei se făcea o prăpastie neagră, pe când buzele albe se desleștară într'un gemăt greu:

— Am pierdut-o!

El se lăsase în genunchi lângă scaunul ei.

— Nu-i nimic, dragă...

Ea plângea cu hohot și, pe când el, uitând totul în șoptia cuvinte mângâietoare, pline de adorare, ea înduioșată, pierdută, suspina:

— Ești prea bun... O, ești prea bun...

Brătara cu pietrele strălucitoare răsări ca un șarpe și se încolăci de-a lungul trupului și a sufletului ei.

Și pentru amândoi început — infernul.

Constanța Hodoș.

blicațiune era o surprindere pentru mulți cetitori ruși, apoi ordinul generalului a fost surprindere pentru toată lumea.

*Novoie Vremia* scrie:

Pe baza sistemului de recrutare și de instrucție militară din Japonia, clasele soldaților dela 20—21 de ani prezintă următoarele cifre: instruiți depășin 540.000 de soldați, instruiți pe jumătate 960.000, iar neinstruiți dar buni de serviciu militar 600.000 de oameni. Dela 22—39 de ani suma acestor trei categorii dă alți 824.000 de oameni. Convocându-se toți oamenii de tot sau se jumătate instruiți până la vîrsta de 31 de ani inclusiv — la care încetează serviciul în armata permanentă și în cea teritorială — Japonia dispune astfel pentru campanie de un milion și jumătate de soldați. În țeară mai rămân din vechii soldați instruiți (dela 32—39 de ani) de peste 400.000 și mai mult de un milion de oameni neinstruiți dar buni de serviciu militar.

Pe teatrul războiului pot să fie acum 400.000 de oameni, deci cel puțin de două ori atîția soldați instruiți se află acasă de rezervă.

În ce privește numărul puștilor se aflau la începutul anului 1903: 280.009 de puști cu repetiție, modelul cel mai nou (6.5 milim., 1897); 500.000 de puști cu repetiție, sistem Murat; 200.000 de puști, model Peabody-Remington, și 100.000 ne puști de e singură încărcătură, sistem Murat — în total 1.080.000 bucăți, de unde se vede că administrația militară japoneză conta să pună pe picior de război un milion de soldați și era perfect înarmată cu un an înainte de începerea războiului.

Acestea sunt spusese ziarului rus. Ce concluzii se pot trage din ele? Că nu este nici o dificultate ca în caz de trebuință, să se procure armatei întregiri și întăriri din milionul de soldați instruiți. Întrebându-se linia ferată Dalni-Liaoyang, nu se cere pentru drum decât 8—10 zile. În raportul de timp și spațiu este asigurată permanența superiorității relative a Japonezilor.

Să vedem acum schimbarea situației războiului, anunțată de Kuropatkin. La începutul lui Septembrie stăteau la Liaoyang, față în față, forțe aproape egale. Unii corespondenți zic că Rușii erau superiori cu 30.000—50.000 de oameni, dar aceasta nu e constatat sigur.

În luptele cari au durat cinci zile, Rușii au pierdut 20.000 de oameni, iar Japonezii 30.000. După 4 Septembrie, Japonezii au încetat operațiunile și nu se auzia decât sosiri puternice de trupe și de întregiri, precum și de transportul diviziilor 7 și 8 cari până atunci fuseseră acasă. La începutul lunii Septembrie, țarul a ordonat organizarea unei noi armate.

De oare-ce acum se cunoaște și în afară de Rusia avantajile liniei siberiene, adică a liniilor dela răsărit de lacul Baical, se poate socoti cu precizie că — dacă transportul proviziilor poate fi întrerupt — unui corp de armată rus (cam 30.000 de soldați) îi trebuie cel puțin o lună până să ajungă pe teatrul de războiu.

Prin urmare, dela începutul lunii trecute n'au putut să ajungă acolo mai multe trupe din armata rusească decât atât cât prezintă pierderile dela Liaoyang și numărul normal de bolnavi în timp de o lună. Mai rămâne pentru acest calcul corpul de armată de sub comanda lui Linievici, care cu cel mult două divizii, sau a ajuns la Mukden sau e în drum spre nordul Coreei și a devenit disponibil, când în cartierul principal rus s'a aflat despre transportarea în Manciuria a diviziilor 7 și 8 japoneze.

În general, dela începutul lunii Septembrie nu s'a schimbat raportul numeric. Pare deci a fi dreaptă credința Americanilor că ordinul de armată e o gafă și că Kuropatkin a trebuit să asculte din nou de o „voiață neînfrântă“. Partidul războiului, din Petersburg, vede dorita „întorsătură“ în faptul că Japonezii au încetat cu înaintarea, după ce la Liaoyang n'a reușit impresurarea armatei rusești. Altmintrelea nu se explică cum bătrânul soldat Kuropatkin a recunoscut așa odată și neîntemeiat pe nimic că superioritatea de mult dorită de dînsul a fost obținută. Adeseori s'a spus însă că această superioritate trebuie să fie de cel puțin 300.000 de oameni pentru a fi cu totul sigur de succes. Se pare că planurile „partidului războiului“ au dat greș și de astădată ca și cu înaintarea detașamentului comandat de Stackelberg.



## Din străinătate.

**Din Macedonia. Sultanul și Patriarhul.** În zilele din urmă a avut loc între Yldiz-Kiosk și Patriarhul din Constantinopol o corespondență neîntreruptă.

M. S. Sultanul, în înaltă înțelepciune, își dă seamă cât e de supărătoare, de neadmis politica de neîngăduire a patriarhatului față de elementul românesc, a cărui lealitate și valoare socială o prețuiește de altminterii.

Dar, chiar dacă, mulțumită acestui spirit de dreptate, cauza românească a făcut progrese reale în Macedonia, din nenorocire triumful final i-se întârziează într-una din cauza opunerii încăpăținate, violente și nerespectoase a patriarhatului.

Dupăcum se știe, Sultanul a chemat la Yldiz-Kiosk pe patriarh, ca să-l invite să dea voie preoților români, numiți de astfel tot de mitropoliții patriarhalli, să facă slujba în limba românească.

Tahsin-Paşa, primul secretar al Sultanului, a mai adăugat marelui prelat că aceasta este dorința majorității Românilor și a mai multor mari puteri.

Cu toate acestea înălțimea Sa a răspuns că trebuie adusă chestiunea înaintea Sinodului, care ca în totdeauna, a refuzat să îndeplinească dorința Sultanului. Sinodul refuză pentru motivele că: revendicările Românilor ar avea mai mult un caracter politic decât religios și fiindcă ar fi fost formulate numai de o minoritate de Aromâni.

Argumentul întâiu demaschează adevăratul motiv al orî cărei fapte a Sf. Sinod. E mărturisirea naivă că nu chestiunea religioasă îl preocupă ci cea politică, dându-se astfel la iveală instrumentul unei propagande făcute în paguba misiunii sale, după care ar trebui să se preocupe de scăparea sufletelor, cîntopind într-o iubire potrivită pe toți copiii Bisericii ortodoxe.

Argumentul al doilea e și mai slab. Chiar dacă un singur Român ar fi cerut dreptul de a i-se sluji în limba lui, în biserică clădită și întreținută din punga lui, cererea ar fi trebuit satisfăcută. Povestea cum că numai o mică minoritate de Români ar profesa sentimente românești, e scornită și iubită de patriarhat, care e instrumentul cauzei grecești. Și dacă n'au aderat încă toți Români la ideea românească, de vină sunt numai această supremă autoritate și organele ei, cari asupresc și persecută pe acei ce se dovedesc că țin de biserică românească. Să fie patriarhatul câtăva vreme nepărtinitor și să vedem atunci de care parte va fi minoritatea.

Dacă Poarta nu poate să dea o autorizație canonică în locul Sf. Sinod, cel puțin să protegiască într'un mod eficace și legal manifestările legitime ale celor ce revendică libertatea conștiinței și desfășurarea liberă a sentimentelor lor etnice.

Sperăm că energia autorităților otomane va putea face să prevaleze acest principiu de îngăduire, cu atâta violență călcat de organele supreme ale Bisericii ecumenice.

(„L'Indépendance Romaine“.)

**Din Anglia.** Unele persoane pretind că limba engleză este lesne de înțeles. Era odată poate așa, dar de când Arthur Balfour și Iosif Chamberlain ocupă cu vorba lor primul plan al scenei politice, se pare că totuși s'a schimbat. Înțelesul cuvintelor nu mai are precizie variabilă după orator și după auditori. Discursurile sunt constituite de fraze care se adaogă unele la altele contrazicându-se. Astfel, fiecare poate să găsească în cuvântările oamenilor politici argumente, aprobări. Sistemul acesta are evident și avantajii și inconveniente.

Are avantajul de a nu compromite nimica. Balfour face un discurs la Edinburg și îndată Chamberlain exclamă: „E pasăre, căci are aripi; e șoarice căci are bot!“.

Unii pretind că a atacat pe fostul Ministru al coloniilor că'l repudiat sistemul; alții afirmă că Chamberlain n'are un amic devotat, nici partizan mai zelos decât primul ministru al Angliei. Într'acestea, protagonistul noului protecționism englezul ia cuvântul la Luton, și după ce i-a ascultat discursul, unii pretind că e liber schimbist, pe când alții afirmă că este protecționist.

Este evident că cu greu se poate ajunge la misiunea de a mulțumi pe toți dar trebuie să mărturisim că asemenea jonglerii oratorice nu prea luminează o situație politică obscură. Și ar fi un optimism copilăresc dacă am con-

chide că totul este cum nu se poate mai bine în aceste afaceri politice.

Balfour atunci a declarat că nu este protecționist. A lăsat să se înțeleagă că dacă partidul unionist se hotără să susțină definitiv politica chamberleioiană, va părăsi direcția partidului, adaogând însă că va continua să o servească cu sprijinul său de simplu deputat. Iată în adevăr o conduită ciudată pentru un om de Stat. Ori dl Balfour este covins că adoptarea protecționismului ar fi o măsură nefastă, și atunci întrebarea este pentru ce ar mai apăra-o el ca simplu deputat; sau crede că este trebuincioasă și atunci n'are nici de cum nevoe să-și dea dimisia. Politica pe care a preconisat-o Sheffield și-a apărât-o la Edinburg nu este protecționistă, zice el are numai de scop să apere agricultura și industria engleză în contra războaielor de turif. Distingiunea pe care o faci între a protege și a apăra este poate dibace dar este lipsită de sigur de claritate.

## NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Octombrie 1904.

— **Deschiderea filialei Tincea a „Bihorenei“** s'a făcut, conform informațiunii noastre din Nr. trecut, la 12 l. c. La actul acesta direcțiunea institutului a fost reprezentată prin dl Dr. Coriolan Pap, membru în direcțiune și director executiv. Festivitatea inaugurării s'a început prin serviciu divin celebrat de protopresbiterul N. Roxin cu preotul Eutimiu Blaga. De față au fost toți funcționarii și bărbații de încredere, al căror nume s'a publicat și în Nr. trecut, afară de avocatul dl Dr. Iustin Pap care n'a primit a fi bărbat de încredere. Apoi în localul filialei s'a făcut sfeștanie, după care protopresbiterul N. Roxin a pronunțat un discurs avântat, binecuvântând instituțiunea nouă și mulțumind direcțiunii institutului pentru înființarea acestei filiale, pe care se răspunde la o dorință generală a populațiunii din acele părți. În numele direcțiunii a răspuns dl Dr. Coriolan Pap exprimând bucuria direcțiunii că poate îndeplini o necesitate simțită de poporul din giurul Tincei. După aciesie a urmat conferența cu funcționarii și bărbații de încredere, unde s'a citit regulamentul filialei. Și ceremonialul deschiderii s'a încheiat. După încheiere, dirigințele filialei dl avocat Dr. Andreiu Ilie a întrunit la masă pe toți funcționarii și bărbații de încredere. („Familia“).

— **Memoriile unei artiste.** Timpul ce-i rămâne liber între două reprezentații date cu concursul ei într'un capăt sau altul al țării — chestie de a realiza suma necesară pentru chirie, după trei decenii de muncă și de succes desăvârșit la noi — d-na Aristizia Romanescu îl consacra pentru scrierea memoriilor sale.

Putem adăuga că vor fi extrem de interesante, ca expunere și aprecieri personale, aceste memorii, cari vor apăre sub titlul: Trei-zeci de ani dintr'o viață de paiață“.

— **Conferențe preoțești în Bihor.** Familia scrie următoarele: Conferențele preoțești puse în practică prin I. P. S. Sa dl arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețian încă pe vremea când era episcop în dieceza Aradului, în timpul din urmă au luat un avânt mai mare — pe teritoriul consisto- rului ort. român de Oradea-Mare — prin sistemul introdus de Pr. C. S. Sa dl vicar episcopesc V. Mangra, care a dispus pe cale circulară — ca în conferențele ce se țin în fiecare protopopiat, să se facă disertațiuni de preoții cei mai isteți și inteligenți. Disertațiunile toate, din fiecare protopopiat se vor subțerne consisto- rului, care apoi — după o cenzura minuțioasă — va publica cele mai bune, în organul diecezan „Biserica și Școala.“ Temele ficsate din partea consisto- rului, sunt următoarele: 1, Cum să tracteze preotul cu poporeni, ca să-și asigureze încrederea și iubirea lor în toate împregiurările? 2. Cum să pregătească și să tracteze preotul pe poporeni la sf. mărturisire, ca să îndrepteze și îmbunătățească viața lor religioasă-morală? 3. Datorințele preotului în jurul școlii și pentru înaintarea învățământului, expuse pe baza regulamentelor congresuale-sinodale și a ordinațiunilor consistoriale. — Toate trei temele sunt de o deosebită importanță. — **Prima conferența**, la care a asistat ca ascultător și Pr. C. Sa dl vicar episcopesc V. Mangra, s'a

ținut în Oradea-mare la 29 Septembrie n. a. c. sub prezidiul dlui protopop Toma Păcala, alegându-se notar al conferenței preotul din Vecheri Traian Nagy. După deschiderea conferenței, care a fost precedată de sf. liturghie împreună cu chemarea Duhului sfânt, și după constatarea prezenței — au fost de față 44 preoți, absenți 2 — primul conferențiar Andrei Horvath paroch în Velența Orășii, și-a citit disertațiunea despre tema primă. „Cum să tracteze preotul cu poporeni ca să-și asigure încrederea și iubirea lor în toate împregiurările?“ A doua disertațiune nu s'a citit iar a treia: „Datorințele preotului în jurul școlii.“ și-a citit-o preotul din Parhida Mochiu Vancea. Conferența începută la 8 ore dim. s'a terminat abia la orele 2 d. m. După conferență preoțimea a luat masă comună la otelul „Arborele verde“, împovăștiându-se fiecare la ale sale pe la orele 4 d. m. Convingerea noastră este, că conferențele ținute conform planului chibzuit de Pr. C. Sa dl vicar V. Mangra, vor avea rezultate îmbucurătoare. — A doua conferență s'a ținut în Timoc — protopopiatul Peșteș — la 6 Octombrie n. a. c. la care a luat parte dl vicar V. Mangra asistat de referentul konzistorial Andrei Horvath. A prezidat admin. protteral Iosif Moldovan. Și aici s'a procedat ca la Orade. Disertații au fost preoții Samuil Iacob, V. Lăpuștean și G. Morarescu. După conferență, care a durat până la 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ore d. m. preoțimea a luat masă în Aleșd. Prezența preoților — au fost de față toți afară de 2, — a avut efect asupra străinilor din Aleșd, întrebându-i că pentru ce sunt atâția preoți adunați? — Asumă urmează protopopiatul Tincea.

— **Notificare imperială.** M. S. Regele Carol a primit din partea Împăratului Nicolae al Rusiei, o scrisoare prin care-l notifică că Soția Sa, Împărăteasa Alexandra-Teodorovna, a dat naștere unui Prințep.

Exc. Sa. de Giers, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Rusiei, a avut onoarea să remite M. S. Regelui scrisoarea de notificare („Monitorul Oficial“).

— **Enciclopedie română în limba franceză.** Frédéric Damé, cunoscul publicist, a fost înscris în cînt de cunoscuta librărie pariziană Collin să facă pe cheltuiala ei o mare lucrare enciclopedică asupra României.

Toate ramurile de activitate românească își vor găsi monografiile în vasta lucrare a dlui Damé.

— **Serviciul de 2 ani în armata română.** La ministerul de războiu se fac studii și se pregătesc memoriile cu privire la introducerea în armata permanentă a serviciului de doi ani.

Dl D. Sturdza vrea să facă o încercare parțială asupra rezultatelor ce va da în România serviciul de doi ani.

— **Înmormântarea lui Lotz Károly.** Lotz Károly, decedatul pictor maghiar, a fost dus la locul de veci Sâmbătă d. m. A luat parte la înmormântare și ministrul cultelor Dr. Berzeviczy.

\* — **Bustul lui Mihail Kornea.** Executarea bustului lui Mihail Kornea, a fost încredințată distinsului sculptor italian Rafaelo Romano, profesor la școala de bele-arte din Florența.

Bustul va fi tăiat în marmoră de Carrara odată și jumătate mărimea naturală, așezat pe un piedestal de marmoră de Verona, după desemnul întocmit de d. arhitect I. Mincă.

Cu acest prilej, comitetul pentru ridicarea acestui bust roagă cu stăruință toate persoanele cărora li s'au încredințat liste de subscripție să le înapoieze neîntârziat împreună cu totușul sumelor adunate d-lui Em. Pantazi, casierul comitetului, str. Olari Nr. 2.

— **Noul ministru de finanțe al Turciei.** Directorul general al vămilor, Nazir pašă, a fost numit ministru de finanțe.

Ca director general al vămilor a fost numit fostul valiu dela Salonica Hasan Paşa.

O nouă comisiune a fost instituită pentru a propune măsurile necesare în vederea restatornicirii a finanțelor statului.

— **Unchiul regelui Milan la tele Zichy Jenő.** Din Borgoprund se scrie că colonelul Konstantinovits, care este unchiul lui Milan a sosit Sâmbătă dela Pa-

Borgoprund, unde voește să ia parte la cătoarea de urși.

— **Fuga unui defraudant.** Din Viena vine telegrafică despre fuga unui defraudant în cele Tauszig. De sine înțeles că este din strămoșie a lui Israel. În Marsilia s'a imbarcat pe vaporul „Italia“, luându-o spre America unde speră să ajungă în siguranță. În honoarea Terminus din Marsilia a schimbat 10.000 franci în monedă franceză înainte de ce ar fi plecat. Să ducă cu sine și o damă, cu care își petrece boarește mai astă vară la Trouville, dar aceasta a refuzat să meargă cu el. Astfel a plecat singur. Tauszig care face călătoria transatlantică sub pseudonimul Năray Géza, n'are conștiință că după ce dispăruse din Viena un frate al său sinucis.

— **Un bombardament cu pietri în războiul ruso-japonez.** Corespondentul ziarului „Gen-News“ dă o serie de incident memorabil din zilele războiului ruso-japonez.

Șeful statului major al generalului Nishi, raportează următoarele despre lupta dela Telise la atacul surprinzător al armatei lui Oku contra forțelor generalului Stackelberg care aștepta înșurman pe trei coloane întărite cu șanțuri. Aveam numai 6000 de oameni pe flancul drept; dar deși eram amenințați de a fi învinși, comandantul nostru declară că mai bine să murim cu toții decât să ne resemnăm. Locul era întretăiat de prăpăstii cu pârâuri drepte, așa că cu greu se puteau aduce acolo muniții.

Îndată după ora 12 de amiază Rușii termină munițiile lor, și soarta curioasă vroia că două să ni-se sfârșească cartușele așa că cele rămase erau despărțite numai de o distanță de aruncătură de piatră și nu puteau trage în cealaltă.

Am trimis din nou ordonanțe ca să ni să trimită îndată muniții, văzurăm că ora critică sosit, cel care va avea mai întâi cartușe va fi câștigătorul câmpului de bătae.

Și nimic nu descurajează pe un soldat decât să se sfârșească munițiile față de inamic. De aceea nu puteam face us, Rușii n'au venit în număr de aproape de noi pentru a ne servi de muniție și se așezau liniștiți.

Se întâmplă atunci ceva memorabil pentru luptă modernă. Nu vorbesc de duelul unui ofițer japonez care înaintă singur cu sabia în mână pentru a lupta cu un ofițer rus, fiind că amenea lupte nu sunt la noi ceva neobișnuit. Servam din ambele părți liniștiți mersul luptei și amintea faptele vechilor Samurai.

Ofițerul rus era un om puternic și un scriabil dar japonezul era răbdător și lupta în mod care scotea pe adversar din sărite. Duelul s'a sfârșit prin străpungerea Rusului care a murit. Apoi am avut eu însumi să susțin un duel, dar cu arme cu totul neobișnuite. Câmpul de luptă e acoperit cu pietre de stâncă și în furia, n'am putut continua lupta, unii dintre oamenii mei au adunat o mână de pietre și le-au aruncat cu toată puterea în capetele Rușilor când acestea se arătară. Acest fel de luptă s'a încheiat ca flacăra și cu sutele aruncam pietrele asupra Rușilor.

Când ofițerii văzură, că iritația se potoli ușor pe soldați să arunca cu pietre. Rușii începură provocarea îndată. Și ei săriră, aruncând în față stânci întregi asupra oamenilor noștri și să ținut un timp o bătălie cu pietre.

Ofițerii n'au stat în urmă și deci au fost răniți cu pietre și călciți.

Când un soldat a fost lovit de o piatră izbitoare un răs și se auziră strigăte de încurajare și de îndemnare de a răspunde.

Și se părea, că aziștii la o bătălie de băeți de școală;

Cartușele noastre sosiră mai întâi și le-am reînviat de îndată. Dar sosiră și cele ale inamicului și lupta crâncenă a reînceput.

— **Atentatul dela palatul Justiției.** Un atentat unic în felul său s'a întâmplat în București unde un delicvent a tras cu revolverul asupra membrilor curții de casație pe când îi contractau procesul; cătă câte-va amănunte:

Mărăcineanu, care fusese condamnat la 12 luni închisoare de către curtea cu jurați de Ilfov în momentul când curtea de casație în judecarea pledoariilor apărării sale d-nilor I. Brădescu și Al. Șonțu și în urma susținerilor dlui procuror Stănescu, i-a respins recursul, rămân-

ând definitiv condamnat, a scos revolverul ce-l avea în buzunar și a tras 4 focuri asupra judecătorilor și procurorului, rămânând ușor pe dl Ciru Economu.

Apoi a luat-o la fugă prin sala de consiliu, a mai tras un foc fără a lovi, în dl consilier Kivu și ajuns jos a tras un foc asupra sergentului de jandarmi, cel urmărea, Ionescu Niță, pe care îl rani la cot.

Apoi o luă la fugă prin sala pașilor perduți spre esire dinspre Calea Rahovei, fără ca publicul ce era coprins de groază să-l fi putut opri.

Ajuns în stradă a sărit într-o trăsură, amenințând pe birjar cu revolverul, acesta de frică sări jos, ear criminalul luând hăturile voi să fugă, când tocmai jandarmul Iordăchescu Aurel, care îl fugărise, isbuti a sări în trăsură și a-l trage jos și a-l trage jos și apoi cu ajutorul locotenentului Popescu îl prinse și cu celelalte ajutoare sosite, îl duseră la secția polițienească din palatul justiției, unde fu pus în feară. Dus apoi la parchet i-s'a luat un scurt interogatoriu și criminalul declară că a voit să se sinucidă și că revolverul îl avea dela gardianul dela Văcărești, Enache Ion.

În urma instrucției făcute, a fost adus conform art 285 combinat cu 188 din c. p. spre a fi judecat de curtea de casație, care se compunea din dl Bucliu președinte și dl Gr. Duca, Șisman, Bagdat și Kivu, membrii. dl Ciru Economu fiind rani.

S'a luat interogatorul lui Mărăcineanu, care neagă de a fi voit să atenteze contra cuiva și apoi se dă cuvântul dlui C. Dissescu, care a fost însărcinat din oficiu cu apărarea.

D-sa crede că mobilul acestui atentat odios, nu a fost sinuciderea ci preocuparea de libertate și apoi cere a se suspenda ședința pentru câte-va minute spre a se aduce gardianul Enache Ion.

La redeschiderea ședinței fiind adus gardianul Enache Ion, acesta neagă de a avea dat vr'un revolver lui Mărăcineanu.

Se dă cuvântul apoi dlui procuror Stănescu care spune că acesta e un proces în care mai puțin în nici o țară din lume.

Continuând spune:

D-voastră erați chemați ca să vedeți dacă s'a aplicat bine procedura, nu să-l judecați în fond, și acest pervers trage focuri asupra d-voastră în plină ședință; nu mai vorbesc de mine.

Arată apoi că Mărăcineanu era în deplinătatea facultăților sale mintale, pentru-că s'a văzut calmul cu care a ascultat toate desbaterele și numai când a auzit pronunțarea hotărârii, atunci ca să-și răsbune, a voit să omoare pe magistrații Curții de Casație.

Dl procuror arată antecedentele lui Mărăcineanu și cere aplicarea art. 188, care prevede munca silnică pe viață.

Dl Dissescu, pune ipoteza aplicării art. 57 c. p. și spune că de și e constatat că criminalul Mărăcineanu, nu e nebun, totuși antecedentele lui probează că minte-ai nu-i e tocmai sănătoasă.

Apoi sub impulsunea dorului de libertate, i-a putut produce o tulburare momentană așa ca să nu mai fi știut ce face.

Dumneasa conchide la o pedeapsă mai mică.

Mărăcineanu cere și el indulgența.

Curtea după o scurtă deliberare, condamnă pe C. Mărăcineanu, conform art( 188 la munca silnică pe viață.

Hotărârea se va pune imediat în executare, fiind dată în ultima instanță.

Până la ora 11 noaptea a continuat instrucția spre a se dovedi de unde are revolverul, căci Mărăcineanu a declarat că l'a adus dela penitenciar într'o pâne găurită, pe care o cumpărase dela cantinierul cantinei alaltăeri.

Acestea s-au probat a fi exacte, căci s'a găsit pânea cu locul revolverului în ea și cantinierul a declarat că i-a vîndut-o Joi.

Familia lui Mărăcineanu, care la început fusese arestată a fost pusă în libertate, rămânând până acum numai gardianul Enache Ion, care nu poate proba ce are cu el, de îl părește că i-a dat revolverul.

Instrucția continuă.

— **Numărul cailor în România.** În România, după ultima statistică, sunt 525.000 de cai. În lumea întreagă sunt 65.000.000 de cai, Rusia

deține recordul cu 22 milioane, vin apoi Statele Unite cu 17 milioane.

Țara care are cel mai puțin e Belgia, cu 25 000 numai.

— **Luptă cu tauri în București.** Citim în „Reporterul“: Nici că se putea astfel; suntem doară Belgia Orientului.

Se vorbește în unele cercuri și se proiectează ținerea unei lupte cu taurii, afară la șosea, la podul II. pentru a amuza publicul bucureștean.

Nu credem să izbutească acest plan al unor blasați, cari, pentru a-și mai desmorți, nervii au nevoie de spectacole sângeroase.

— **Din Rusia,** vine știrea că toți acuzații traduși în fața tribunalului pentru excesele antisemite din 1903 au fost achitați pentru crima de asasinat dar condamnați pentru excese la pedepse variind între 8—16 luni de închisoare.

— **Doi studii noi de Gherea.** Dl Dobrogeanu-Gherea, cunoscutul critic, care n'a mai publicat nici o lucrare în timp de opt ani de zile, pregătește un studiu amănunțit asupra operei lui Alexandri și asupra teatrului românesc în general.

— **Chestia Evreilor din România.** Guvernul Statelor-Unite a publicat de curind o „Carte roșie“ care conține documentele cu privire la cunoscuta Notă americană în chestia evreilor din România.

Primul din aceste documente ne vorbește de întrevăderea reprezentantului Statelor-Unite în Balcani, Mr. Jackson, care pe atunci se afla la Atena, cu ministrul plenipotențiar român pe lângă curtea Greciei. Cu prilejul acestei întrevăderi, diplomatul român exprimă celui american, în numele regelui Carol, dorința acestuia de a vedea stabilindu-se legături diplomatice directe între Washington și București. La aceasta ambasadorul american răspunde că guvernul Statelor-Unite nu are nici o necesitate de a avea un reprezentant special la București.

Un alt document e scrisoarea din 5 Martie 1903 a secretarului de Stat Hay, care comunică ambasadorului Jackson că între Statele-Unite și România au izbucnit neînțelegeri cu privire la situația evreilor români. „Președintele nutrește dorința“ — scrie Mr. Hay — „ca, cu prilejul vizitei d-voastră în România, să cercați a afla ce efect a avut Nota noastră către puterile europene, și în deosebi să căutați a afla dacă vre-o putere europeană a făcut obiecțiuni României pentru tratamentul ce aplică locuitorilor săi evrei. Președintele poartă un deosebit interes acestei chestiuni“.

În răspunsul său, cu data de 23 Martie 1903, Mr. Jackson comunică că este informat din Berlin că Germania va acorda chestiunii toată atenția ce o comportă importanța sa. Mr. Jackson mai comunică d-lui Hay că guvernul englez, imediat ce a primit nota, a informat celelalte puteri de primirea ei, întrebându-le ce au de gând să facă. „Pe cât am putut afla — scrie Mr. Jackson — nici una din puterile semnatare n'a făcut vre-un pas, și chiar faptul primirii notei n'a fost comunicat oficial guvernului român. Mai departe Mr. Jackson caută să explice atitudinea guvernului român.

Imprejmuită de State dușmane, România are nevoie să fie locuită de un popor homogen din punctul de vedere al rasei. De aceea guvernele române au refuzat în tot timpul să recunoască de cetățeni pe locuitorii evrei, căci deși s'au născut în țară, nu vor să se asimileze Românilor, nici prin limbă, nici prin moravuri și obiceiuri.

Chiar și puterile binevoitoare evreilor s'au ferit să intervină pe lângă guvernele române în sens filoevreesc. Și nici nu e de așteptat, declară Mr. Jackson, ca ele să depună în viitor mai multă insistență de cum au depus în ultimii 25 de ani.

Prin raportul său din 18 Aprilie a aceluiaș an, Mr. Jackson constată că chiar până la acea dată nici o putere n'a făcut vr'o intervențiune. Germania s'a ținut în rezervă. Guvernul englez și cel francez încunostiunțaseră numai România de primirea notei.

Diplomatul american tăgăduiește că Evreilor din România le merge rău, dar se grăbește să adaugă că celor din Rusia și Galiția le merge și mai rău. Aceasta o dovedește faptul că orice emigrant evreu din România e repede înlocuit

de către un evreu din Rusia sau Galiția. Diplomatul american mai comunică că guvernul român nici nu vede cu ochi buni emigrarea Evreilor, de oarece știe că locul acestora e luat de Evrei inferiori sub raportul cultural, cari nu cunosc măcar limba țării.

Intr'o altă scrisoare, din 7 Septembrie 1903, Mr. Jackson relatează despre o convorbire ce a avut-o cu dl. Dim. A. Sturdza. În România ar fi existând două feluri de Evrei. Unii — cei spanioli — de calitate superioară; ceilalți, imigrați din Rusia și Galiția, de calitate inferioară. Mai mult decât atât. Dl. Sturdza își mai exprimă convingerea că Evreii cari nu sunt veniți din Spania, nici nu sunt Evrei, ci — mongoli! Pentru acest cuvânt nu trebuie dat după dl. D. Sturdza — drepturi Evreilor.

„N'am scuturat jugul turcesc“ — se exprimă primul ministru român — pentru a primi jugul evreiesc. Ura în contra Evreilor e necunoscută în România, și ca dovadă citez faptul că eu însumi împreună cu câțiva miniștri ai mei, purtând pe piept decorațiunile, am asistat la o nuntă evreiască într'o sinagogă. Una din cauzele — a continuat dl. Sturdza — pentru cari Evreii nici nu se gândesc să fie Români, ci visează reconstituirea statului lor în Palestina.

Cât privește emigrarea, ea e pricinuită de motive economice. Dar emigranții au căutat să-i dea un colorit politic, mergând pe jos, în zdrențe, spre a compromite România.

Mr. Jackson își încheie raportul exprimându-și părerea că încetățenirea Evreilor în România nu se poate face decât pe o scară mică, pe măsura ce diverșii evrei se vor dovedi ca adevărați Români. (?)

— **Moartea pictorului Cristoffel Bishop.** Se anunță din Amsterdam moartea pictorului Christoffel Bishop.

S'a născut în 1828 la Leuwarden și a studiat la Delft și la Paris.

De pe la 1855 a trăit la Haga. El era renumit ca pictor de interioruri și de gen.

Bishop a fost membru al Academiei artelor frumoase din Haga.

— **Examen de evaluă ație.** Din Caransebeș ni se scrie, că la institutul teologic de acolo Mercuri la 15/28 a fost examenul de evaluă ație preotească, la cari s'au supus toți clericii absoluiți din anul acesta. Doi clerici și anume d-nii I. Andreescu și Aron Moise au reușit cu foarte bine, domniile clericilor absoluiți G. Costescu Liviu Biro, Valeriu Blajovan, Moise Mașioniu cu „bin“, ear domniile I. Borlovan, Toma Simu și Gr. Vasilescu au reușit. Doi clerici au fost respinși.

— **Noul ambasador englez la Viena.** Din Viena se telegrafează, că actualul ambasador englez la Viena lord Francis Richard Plunkett anul viitor va implini al 70 an al vieții sale și astfel din cauza bătrânețelor se va retrage. Deja și succesorul său este designat și anume în persoana lordului Martin Gosselin Hadsley, care de prezent este ambasador la Lissabona. Gosselin este în calitate de mare ambasador la Lissabona din anul 1902, înainte de asta era secer de stat substituit în ministerul afacerilor externe. El și a început cariera ca secretar la ambasada din Bruxela, Madrid și Paris. Gosselin are acum 57 ani și este ea și Plunkett rom. catolic.

— **Crima unui gimnazist.** Un gimnazist cu numele Martin Skomrowski a comis un omor îngrozitor lângă Kossov, localitate în Polonia. Tînărul student, prin conduita sa atrase deja de mult atențiunea profesorilor săi asupra sa. Nefericitul i-se întunecase mintea, în urma unei împregiurări a fost silit să părăsească institutul. Părinții săi l'au supus unei îngrijiri severe pe sârmanul băiat, la care mai târziu se arătaseră semne de ameliorare. Intr'o noapte a zilelor trecute a fost cuprins subit de un acces de nebunie dar cu atâta furie, că și-a omorât pe tatăl său de 70 de ani, apoi pe mamă sa și în fine pe fratele său de 22 de ani. După comiterea înspăimântătoarei crime, a strigat singur după ajutor.

— **Divorțurile în America.** Nicăieri ca în Statele-Unite divorțurile nu sunt mai numeroase. Astfel în statul Ohio, care numără o populațiune de abia 2 milioane, tribunalele au pronunțat, în primele 6 luni ale anului acesta, dela Ianuarie până la finele lui Iunie, 6442 divorțuri și mai are să se pronunțe asupra a 11368 cereri de acestea, toate întemeiate pe acte de cruzime comise de soți asupra soțiilor lor.

Printre aceste cruzimi însă sunt unele care nu trebuie luate tocmai în serios. Astfel o tînără soție, nefericită victimă, se plînge că bărbatu său sforăie așa de tare că n'o lasă să doarmă, iar alta impută gădelui ei că se culcă noaptea cu o scufă de bumbac care îi face urit și nesuferit.

— **Sportul împărătesei Chinei.** Faimoasa Regentă a Chinei, orele în care nu e ocupată cu afacerile de Stat, le consacră execuțiilor atletice.

În palatul ei o sală mare e în special rezervată acestui fel de sport și împărăteasa se ia în fie care zi la luptă cu cele mai voinice femei din imperiu ei.

Acuma cătăva vreme, după povăța ce-i dădese un ambasador european, regenta se apucase să învețe scrima cu un maestru adus din Europa.

Însă exercițiul acesta păru împărătesii prea de nimica. Și, astfel, după prima lecțiune, asvîrli cât colo fioreta și năvăli asupra maestrului, îl cuprinse cu brațele, și după o luptă sdravănă, îl culcă la pământ lipindu-l cu amândoi umerii de podeală.

Ce om fericit! ar putea zice unii. Da, așa ar fi, poate dacă suverana Chinei n'ar fi bătrână și urită!

— **Fabricanții de piele deținuți.** Din Turiești-Sveti-Martin se telegrafează următoarele: Fabrica de piele de sub firma Plonka-Szirány-Város, care de 7 ani se află în uzină în orașul Turiești-Sveti-Martin, și care în decursul acestui restimp a arătat o pasivă de 600.000 coroane față de activele de abia de 250.000 coroane — nu de mult a bancrotat. Creditorii abia primesc ceva, ear proprietarii au fost deținuți și aruncați în arest preventiv fiind bănuși de concurs fals. În această firmă banca Tatra este interesată cu 150.000 coroane. În Turiești-Sveti-Martin acum se fac mari sforțări, ca stabilimentele industriale să vină în *mâni patriotice*.

Atragem atențiunea onoratului public asupra anunțului alui Igaș Sándor, ciasornicar.

— **Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dame asupra inseratului dlui Hauer Lajos farmacist în ARAD (Pécskai-út).**

## TELEGRAME.

**Atena.** Comitetul secret macedonean anunță intrarea în Macedonia a unei bande grecești sub comanda șefului Zena.

Banda ucise aproape de orașul Prefopatia doi bulgari acuzați de mai multe asasinat asupra Grecilor. Întâlnind un detașament militar turc, Zena s'a retras cu banda lui fără a schimba focuri.

O altă bandă grecească sub comanda șefului Daudis, a susținut o adevărată bătălie contra Bulgarilor conduși de către șeful Mitrovlaco. Au fost răniți 22 Bulgari iar 6 au fost uciși. O tînără fată greacă a fost ucisă. Din banda grecească n'a fost nimeni rănit.

**Viena.** Pentru complectarea corpului de ofițeri ai jandarmeriei din Macedonia, ministerul austro-ungar de războiu a încuviințat angajamentul a unui căpitan și a 5 primi locotenenți din armata austro-ungară în jandarmerie macedoneană.

Acești ofițeri vor sosi la Ueskueb în ziua de 25 Octombrie.

**Petersburg.** Față cu campania de presă în privința unei mijlociri pentru a se pune capăt războiului ruso-japonez. Journal de St. Petersburg relevă atitudinea pasivă a ministerului afacerilor străine față de această campanie de presă care nu poate provoca nici o mirare când se știe că s'a declarat în modul cel mai neîndoișos că ori-ce amestec străin în conflictul răzbninic cu Japonia nu va fi tolerat.

**Tokio.** Raportul sosit dela cartierul general al armatei japoneze constată că toate trei armatele japoneze din Mandciuria au obținut eri rezultate hotărâtoare; mișcările pentru a înconjura armatele ruse

aproape de Poensiku au făcut progrese favorabile.

Numărul trupelor angajate în această luptă depășește pe acela din bătălia dela Liao-Yang.

În diferite puncte lupta a fost marcrâncenă ca nici odată.

Perderile sunt foarte considerabile.

Atacul inamicului din împrejurimile dela Poensiku a fost respins în toate punctele.

Inimicul este urmărit de centrul și anghinoastră dreaptă.

## Bibliografie.

A apărut:

Revista „Sfaturi“ pentru igiena alimentară anul II, Nr. 8 cu următorul sumar:

Soia la expoziția societății agrare. — Societăți economice și industriale. — Dărl de seamă asupra culturii Soiei în România în anul 1904 — Culturii tardive de Soie. — Soia în România (din corespondențele noastre). — Porumbul românesc și alimentația cu porumb.

**Sfaturi practice:** Cătră abonații nostri. Controlul chimic permanent. (Interwiev cu dl. Dr. Gh. Scarlat). — Direcția serviciului sanitar și Soia. — Despre must și vin (urmare și sfârșit). — Cum plice Soia? Ca și în străinătate: Vinul, studiu (Preparațiunea vinurilor de cadălin). Rețete (Kefirul. Pentru fabricanții de apă gazoasă. Cum se conservă mustul). — Varietăți (Ce este vaca industrială; stingerea focului cu vin; spirt de fecale; Soia, tâlpile de cismă și dl. Tănase; Cognacul francez; Congresul internațional pentru igienă alimentară). — Informațiuni.

Abonamentul 6 lei pe an. Un număr go b apărut:

A apărut: *Curs practic de Constituția Patriei* sau drepturile și datorințele cetățenșii pentru școalele populare de Iuliu Vuia director și inv. Librăria Ciurcu Brașov. Prețul 40 bani.

În editura Librăriei C. Șfetea București George Coșbuc Crestomație pentru toți Români Prețul 90 bani.

**Liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur,** pusă pe note muzicale, după melodiile celor opt-glasuri bisericești și armonizată, pentru corurile de voci bărbătești, de Iuliu Birou, nvătător și cantor primar, și dirigentul corului Reuniunii de cântări „Armonia“ din Tievantul Mare, (p. u. Kikova). *Opul I.* Editura autorului. Toate drepturile rezervate. Prețul 5 coroane, plus 30 fillete pentru porto.

Se află de vînzare la autor și la Librăria Petru Simbion în Arad.

**N. Iorga,** Ștefan-cel-Mare, Mihael-Viteazul Mitropolia Ardealului 40 bani.

**Noul abecedar** de Dr. P. Spran. Nagybaben (Sibiia). Tiparul Tipografiei archidiecezane 1904 prețul 40 fil.

Redactor responsabil: Ioan Russu-Șirliana.  
Editor-proprietar: George Nichin.

## INSERTIUNI ȘI RECLAME

Un cand. de adv. român, dr. Iuliu cu praxă bună, își cearcă post într'o cazărelarie advocațională lângă tribunal.

A să adresa la Administrația „Tribunalei“ 404 1-2 bunei.

**În binevoitoarea atențiune.** A onoare a aduce la cunoștința on. publică că începând cu 12 Octombrie îmi vînd mașina fa cu prețuri esențial reduse. Cu distincție stimă: Nadler Lajos, magazin de vestimentație de modă, bărbătești și femeiești Arad, Pașii Andrassy Nr. 16.



**Primul**

și singurul institut de  
specialitate p. spălarea  
și curățirea rufelor

306 al lui

**Bettelheim K.**

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

**Vindecarea deplină  
a boalelor secrete.**

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă și prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul locului, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori câtă vreme ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza unei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care trebuie să se vindecă rîul, ceea ce fiecare o poate face și fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu amănuntul și după ce va fi examinată va primi destul de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răs-

puns. După încheierea curei, scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sîngele bolnav, nervii i se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda sîu proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sînge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secusale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palócz dela 10 ore in. a. până la amiază).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist  
Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. 227

**Igaz  
Sándor**

ciasornicar și giuvaergiu.

**ARAD, Piața Libertății**  
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint căleat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

**Primul biurou de încassare sub firma  
Asociațiunea „Încassarului român“  
Al. I. Radulescu & Comp.**

Strada Nisipari Nr. 24.  
Firma împotocolată la Tribunalul de comerț al județului Ilfov 5651 primește tot felul de angajamente pentru încassare, ca: abonamente de ziare cotidiane, de reviste cotisațiuni și taxe pentru cluburi și societăți atât în București, cât și în străinătate.

Serviciu cinstit, condițiuni favorabile.  
Dare de seamă în fie-care săptămână Luni.

**CIOBAN și NADRA**

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utca 34 sz.  
Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

**un birou de zidire**

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, faceri de buget pentru prețuri foarte ieftine.

Cu toată stima:  
**CIOBAN și NADRA.**

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință, că am deschis în Arad-Belváros strada Választó Nr. 30 (casa proprie) atelier

**de măsurit pentru zidiri și mobile,**

unde pregătesc lucrările aparținătoare acestei branșe pe lângă cele mai ieftine prețuri în modul cel mai culant.

Primesc lucrări aparținătoare branșei mele, anume lucrări de măsurit la zidiri lucrări ori reparări de mobile după moda cea mai nouă

în modul cel mai bun executate și pe lângă prețurile cele mai efitine.

Experiențele de mai mulți ani, făcute în fabrica lui *tff. Ceiler István*, precum și folosirea de lemn uscat și cel mai bun nu adus în poziția aceea plăcută, că în privința asta să satisfac ori-cărei comande.

Recomandându-mă spriginului binevoitor al p. t. public,

rămân cu stimă:

**Pápay Lajos,**

măestru-măsar.

**Tuschák Vilmos,**

argintar.

ARAD, Batthányi-utca 23, I em. 8 ajtó.

Primesc ori-ce fel de lucru aparținător acestei branșe pentru prețurile cele mai moderate și pe execuțiunea cea mai bună.

**Țigle  
Căramizi**

mai departe țigle pentru poduri de case 4 cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle pentru traverse, și ori-ce alte țigle necesare la zidiri se fabrică în cantitate mare la stabilimentele fabricii de țigle și cărămizi dela Micălaca. — Proprietar al firmei

**Pollák Sándor**

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. — 298

ARAD, Haltér Nr. 1. Telef. 206 și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri echitabile.

**Piane, pianine și note musicale**

se găsesc în depositul meu înființat în anul 1850 cu prețurile cele mai moderate, la dorință în rate, eventual pentru

**inchiriat cu luna.**

Pianele mele sunt din fabricile: Bösendorfer, Ehrbar, Hoffmann, Kern, Krämer, Koch și Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thek și Wetzely.

— Primesc repări și acordări de piane. —



In biblioteca mea de împumutare taxa lunară pentru cetit este 1.60 cor. pe lună. De volum 1) filerli.

**IOSIF CRISPIN**

Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 28.

## Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, uduul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-



ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșurirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

in corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun seut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

In cancelaria mea seafă atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieffinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu întepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K colțul str. Kálnán.

Cel mai preferit, mai bun mijloc de colorare a părului e

## MELANOGENE

in culoare neagră și brună.

Cu preparatul acesta escelent și nevinovat, păr barbă, mustăți în cinci minute se pot colora în negru ori brunet. Coloarea e constantă și nu se poate osebi de culoarea naturală, nici cu săpun, nici apă caldă, nu se șterge și nu murdărește.

E nesticacios și modul de folosire foarte simplu

Prețul 2 cor. 80 fl.

Ori-ce păr carunt își recapătă culoarea naturală prin folosirea preparatului

## Hair Regenerator alui Földes

Acesta nu e farbă, ci un preparat care redă frumuseța naturală a părului. Astfel părul blond devine iar blond, cel brun-brun, cel negru-negru. Prețul 2 cor.

## Pentru a face părul blond.

Preparatul acesta, în câteva minute putem prefăce ori-ce păr în culoare atât de plăcută, aurie, în culoarea căneșii, ori cenușie, ori în vre-o altă culoare blondă, fără a ataca părul. — Prețul! sticlă mică 1 cor., sticlă mare 2 cor. Rugăm a fi cu atenție la marcă.

## G. FÖLDES KELEMEN

FARMACIA ȘI LABORATORIUL CHIMIC; ARAD.

Telefon Nr. 111.

## TIPOGRAFIA

# „TRIBUNA“

ARAD, Stsada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsunet acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.